

МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АД - СКОПЈЕ
Адреса „Кеј 13-ти Ноември“ број 6, 1000 Скопје, Р. Северна Македонија

До: Македонска берза на хартии од вредност АД Скопје
Орце Николов 75, 1000 Скопје

Датум: октомври 2022 година

Предмет: Образложение за работењето на Македонски Телеком АД – Скопје за периодот од 01.01.2022 до 30.09.2022 година

Следната анализа се однесува на неревидираниот Биланс на успех на Македонски Телеком (МКТ) за периодот 01.01.2022 - 30.09.2022, подготвен во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ).

I Приходи

Приходите од продажба во првите девет месеци од 2022 година изнесуваат 8.835.932 илјади денари, што претставува зголемување за 5,5% во споредба со истиот период од претходната година.

Мобилни услуги

Мобилни говорни и неговорни услуги

На пазарот на мобилната телефонија МКТ има **удел на пазарот од 49,1%** (интерна проценка, споредено со 49,2% на крајот од истиот период од претходната година). Базата на претплатници на крајот од првите девет месеци од 2022 година изнесува 1.294 илјади претплатници и е зголемена за 6,9% во однос на истиот период од претходната година.

Приходите од говорни услуги (малопродажба) како и неговорни мобилни услуги на крајот од првите девет месеци од 2022 година бележат зголемување од 6,7% во споредба со истиот период од претходната година.

Зголемувањето главно произлегува од поголемиот број на пост - пејд претплатници и зголемувањето на приходите од роаминг заради намалувањето на рестрикциите поврзани со COVID - 19 пандемијата, а од друга страна пак има намалување на приходите од при-пејд главно заради миграција на претплатниците од при-пејд во пост-пејд како и помал обем на користење на говорни услуги во при-пејд сегментот. Зголемени се и приходите од неговорни услуги, главно како резултат на зголемени приходи од мобилен интернет заради зголемено користење на пакетни тарифни модели со вклучени неговорни услуги како и зголемен GPRS сообраќај од роаминг.

Приходите од говорни услуги – големопродажба на крајот од првите девет месеци од 2022 година бележат намалување од 13,2% во споредба со истиот период од претходната година.

МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АД - СКОПЈЕ

Адреса „Кеј 13-ти Ноември“ број 6, 1000 Скопје, Р. Северна Македонија

Комбинираниот ARPU (просечниот приход по корисник) од говорни и неговорни услуги бележи намалување од 5,5% во споредба со истиот период од претходната година, достигнувајќи 377 денари главно придвижен од помалиот обем на користење на говорни услуги во при-пејд сегментот.

Фиксни услуги

Фиксни говорни и неговорни услуги

МКТ успеа да ја одржи **водечката позиција на пазарот на фиксни говорни услуги со 62,3%** (интерна проценка, и е на исто ниво споредено со 62,3% на крајот од истиот период од претходната година), односно 226,5 илјади корисници на крајот од првите девет месеци од 2022 година.

Приходите од говорни услуги од малопродажба во првите девет месеци од 2022 година во фиксниот сегмент се намалија за 1,3% во споредба со истиот период од претходната година поради намалениот појдовен сообраќај за 30,5%. На крајот од првите девет месеци од 2022 година бројот на корисници на фиксна телефонија (вклучувајќи ги и корисниците на конвергентни услуги) бележи зголемување за 1,3% споредено со истиот период од претходната година.

Вкупниот број на пристапи на широкопојасен интернет (вклучувајќи ги и корисниците на конвергентни услуги) на крајот од првите девет месеци од 2022 година е зголемен за 3,5% и изнесува 225,9 илјади во споредба со 218,4 илјади на крајот од истиот период од претходната година. **Бројот на претплатници на широкопојасен интернет (без големопродажба)** на крајот од првите девет месеци од 2022 година е зголемен за 3,7% и изнесува 202,9 илјади во споредба со 195,6 илјади на крајот од истиот период од претходната година. **Уделот на пазарот на широкопојасен интернет** на крајот од првите девет месеци од 2022 година изнесува **49,4%** (интерна проценка, споредено со 49,8% на крајот од истиот период од претходната година). Инвестициите во оптичката мрежа резултираат во континуиран раст на бројот на оптички пристапи во земјата. На крајот од првите девет месеци од 2022 година Македонски Телеком овозможи повеќе од 267 илјади пристапи до оптика што е за 11% повеќе споредено со истиот период од претходната година.

Во однос на **ТВ пазарот**, **МКТ има лидерска позиција со 34%** (интерна проценка, споредено со 34,4% на крајот од истиот период од претходната година) **удел** од вкупниот ТВ пазар. IPTV (дигитална телевизija преку Интернет протокол) услугата, поради високиот квалитет, интерактивноста и уникатното ТВ искуство, е одлично прифатена на пазарот и МКТ на крајот од првите девет месеци од 2022 година оствари зголемување на бројот на корисници на IPTV (вклучувајќи Magenta 1, 3 Play и други TV услуги) за 1,8% во споредба со истиот период од претходната година што резултираше со база од 147.6 илјади корисници на крајот од првите девет месеци од 2022 година.

Приходите од малопродажен Интернет на крајот од првите девет месеци од 2022 година се зголемени за 1,7% во споредба со истиот период од претходната година.

Приходите од дигитална телевизija преку Интернет протокол („IPTV“) на крајот од првите девет месеци од 2022 година се зголемени за 4,2% во споредба со истиот период од претходната година.

Останати приходи

Останати приходи во фиксниот и мобилниот сегмент

Приходите од системска интеграција и ИТ услуги на крајот од првите девет месеци од 2022 година се зголемени за 67,7% во споредба со истиот период од претходната година како резултат на зголемените приходи од ИКТ проекти, главно како резултат на проектот за паметно осветлување и платформа за дигитален град.

Приходите од продажбата на опрема на крајот од првите девет месеци од 2022 година се зголемија за 12,6% во споредба со истиот период од претходната година како резултат на зголемувањето на приходите од продажба на мобилни апарати заради поголемата просечна продажна цена поддржано од ефектот од алокација на приходите според МСФИ 15.

II Трошоци

Оперативни трошоци

На страната на трошоците, на крајот од првите девет месеци од 2022 година оперативните расходи бележат зголемување од 10,6% во споредба со истиот период од претходната година, што во најголем дел се должи на зголемувањето на трошоците за набавна вредност на трговски стоки, трошоците за сировини и други материјали (кои ги вклучуваат трошоците за електрична енергија) и трошоците за амортизација.

Трошоците за вработени се намалени за 2% на крајот од првите девет месеци од 2022 година во споредба со истиот период од претходната година како резултат на намалените трошоци за плати заради намалениот број на вработени компензирано со зголемувањето на трошоците за отпремнини во согласност со новата програма за доброволно заминување од Компанијата.

Трошоците за набавна вредност на трговски стоки се зголемени за 30,6%, во линија на зголемените приходи од продажба, додека трошоците за сировини и други материјали каде се вклучени и трошоците за електрична енергија, се зголемени за 202,5% на крајот од првите девет месеци од 2022 година во споредба со истиот период од претходната година, доминантно поради зголемување на цената на електричната енергија како резултат на глобалните движења на цената на електричната енергија.

Расходите за услуги со карактер на материјални трошоци се намалени за 8,9% на крајот од првите девет месеци од 2022 година во споредба со истиот период од претходната година.

Трошоците за амортизација се зголемени за 4,8% на крајот од првите девет месеци од 2022 година во споредба со истиот период од претходната година.

МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АД - СКОПЈЕ
Адреса „Кеј 13-ти Ноември“ број 6, 1000 Скопје, Р. Северна Македонија

Капитални трошоци

Вкупните капитални инвестиции (CAPEX), на крајот од првите девет месеци од 2022 година изнесуваат 2.534.558 илјади денари.

III Оперативна и нето добивка

Горенаведените движења на страната на приходите и трошоците резултираа со намалување на оперативната добивка пред камати, оданочување и амортизација (EBITDA) во првите девет месеци од 2022 година за 3,7% во споредба со истиот период од претходната година, главно како резултат на глобалните економски трендови и значајното зголемување на цената на електричната енергија. EBITDA маргината во првите девет месеци од 2022 година е намалена и изнесува 39,9% во споредба со 43,8% на крајот од истиот период од претходната година. Доколку се исклучат трошоците за електрична енергија, EBITDA во првите девет месеци од 2022 година би била зголемена за 5,7% во споредба со истиот период од претходната година додека EBITDA маргината би изнесувала 45,4% и би била на исто ниво споредено со истиот период од минатата година (45,4%).

Оперативната добивка пред камати и оданочување (EBIT) во првите девет месеци од 2022 година е намалена за 13,5% во споредба со истиот период од претходната година.

Како резултат на горенаведените движења на страната на приходите и трошоците како и финансиските приходи и расходи, нето добивката за првите девет месеци од 2022 година е намалена за 16,8% во споредба со истиот период од претходната година и изнесува 1.274.659 илјади денари.

Во илјади денари	2021 јан - сеп	2022 јан - сеп	Промена 2022 спрема 2021
Оперативни приходи	8.437.778	8.918.367	5,7%
Приходи од продажба	8.378.263	8.835.932	5,5%
Оперативни расходи	6.730.459	7.440.905	10,6%
Трошоци за електрична енергија	140.891	493.767	250,5%
Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	1.984.302	2.079.139	4,8%
Оперативни расходи без амортизација	4.746.157	5.361.766	13,0%
Оперативна добивка пред камати, оданочување и амортизација (EBITDA)	3.691.621	3.556.601	-3,7%
EBITDA маргина во %	43,8%	39,9%	-8,8%
Оперативна добивка пред камати, оданочување и амортизација (EBITDA) без трошоци за електрична енергија	3.832.512	4.050.367	5,7%
EBITDA маргина во %	45,4%	45,4%	0,0%
Оперативна добивка пред камати и оданочување (EBIT)	1.707.319	1.477.462	-13,5%
Финансиски приходи	63.676	7.414	-88,4%
Финансиски расходи	34.980	36.771	5,1%
Данок од добивка	204.430	173.445	-15,2%
Нето добивка	1.531.585	1.274.659	-16,8%

IV Промена во сметководствените политики

Врз основа на одлуката „Носител на продажбата наспроти Агент“: Препродавач на софтвер (МСФИ 15 Приходи од договори со купувачи)“ според дневниот ред на Комитетот за толкување на МСФИ, финализирана на 30 мај 2022 година, МКТ мораше повторно да ја процени контролата во релевантната препродажба на софтвер, услугите за содржини и обезбедените услуги за стриминг, од аспект на тоа дали има улога на Агент или на Носител на продажбата. Во случаи кога МКТ е во посредничка позиција помеѓу некој добавувач и купувач, мора да се направи проценка дали МКТ го добавува или го обезбедува релевантниот производ или услуга што е побаран од страна на купувачот во улога на Носител на продажбата или само како Агент што работи за добавувачот. Резултатот зависи од тоа дали МКТ ќе ја евидентира продажбата како бруто (како Носител на продажбата) или како нето по одбивањето на трошоците на добавувачот, односно може да го евидентира само износот на преостанатата маржа (како Агент). Повторната проценка беше завршена во К3 од 2022 година и беше заклучено дека треба да се усвои сметководство за Агент, за релевантниот дел на препродажба на софтвер, услугите за содржини и обезбедените услуги за стриминг. Овој заклучок резултираше со промена во сметководствената политика. Во споредба со претходното сметководство, ова доведува до намалување на приходите и трошоците за 61.465 илјади денари за првите девет месеци од 2022 година и 67.750 илјади за истиот период од 2021 година. EBITDA, Нето добивката, Извештајот за финансиската состојба и готовинскиот тек се непроменети.

V Ефект од COVID – 19 и војната во Украина

Во 2020 година, коронавирусот се прошири на глобално ниво, а неговото негативно влијание продолжува да ги афектира компаниите во целиот свет. Во 2021 и дополнително во 2022 година година веќе се појавија знаци на закрепнување, што резултираше со локално олеснување на рестриктивните мерки, како и зголемена мобилност на луѓето преку границите.

Менаџментот внимателно го следи влијанието на пандемијата врз работењето и им обезбедува дополнителни ажурирани информации на заинтересираните страни во согласност со развојот на ситуацијата. Понатаму, менаџментот е во тесна комуникација со локалните државни институции и постојано работи во согласност со официјалните насоки.

Друштвото брзо реагираше на ситуацијата со КОВИД-19. Друштвото продолжува да излегува во пресрет на зголемената побарувачка за поврзување преку нејзината мрежа и до сега нема идентификувано настани коишто би можеле да го загорзат постојаниот интерес на нејзиното работење.

Менаџментот на Друштвото посвети значајно внимание на ликвидноста на купувачите поради КОВИД-19, и врз основа на искуството од последните месеци и идните очекувања од КОВИД-19, нема материјално значајни ефекти на стапките за исправка.

Последните податоци за периодот јули – август 2022 година главно упатуваат на забавување на растот на економската активност во третиот квартал од годината, под влијание на неповолните ефекти од војната во Украина врз цените и снабдувањето, како и при изразена променливост и неизвесност на надворешните економски и финансиски услови. Така, во овој период се забележува значително забавување на реалниот годишен раст на прометот во вкупната трговија, годишната промена кај индустриското производство навлезе во негативната зона, а активността во градежништвото бележи натамошни негативни движења. Во однос на промените кај потрошувачките цени, годишната стапка на инфлација во третиот квартал на 2022 година изнесува 17,2% и е повисока во однос на последните проекции. Инфлацијата и натаму произлегува од фактори на страната на понудата, односно на порастот на увозните цени на храната и енергијата, вклучително и на домашната цена на електрична и топлинска енергија, коишто се под влијание на случувањата на глобалниот пазар на енергија. Нивниот подолготраен и посилен раст создава преносни ефекти и врз цените на останатите производи и услуги.

Притоа, во услови на значителни осцилации во движењето на светските цени на основните производи, предизвикани главно од војната во Украина и воведените санкции кон Русија од поголем дел од земјите во светот, нивното движење е тешко предвидливо, со што неизвесноста во однос на идните движења на цените е исклучително нагласена и ревизиите во однос на очекуваните движења кај надворешните влезни претпоставки за проекцијата на инфлацијата се претежно во нагорна насока¹.

Глобалниот раст на трошоците за енергија ќе резултира со значително зголемување на трошоците за енергија на Друштвото и во идните периоди, кое ќе создава притисок на остварување на резултатите. Менаџментот ќе се обиде, колку што е можно, со примена на одредени оптимизациски мерки како и подобри комерцијални резултати да ги компензира овие негативни движења.

Никола Љушев
Главен извршен директор

Славко Пројкоски
Главен директор за финансии

Истрага за одредени договори за консултантски услуги

На 13 февруари 2006 година, Маѓар Телеком АД, доминантниот сопственик на Друштвото, (преку Каменимост Комуникации АД – Скопје, мнозински акционер на Друштвото), објави дека е вршена истрага на одредени договори склучени од друга подружница на Маѓар Телеком АД, со цел да се утврди дали договорите биле склучени во спротивност на политиките на Маѓар Телеком АД или важечките закони или регулативи. Одборот за ревизија на Маѓар Телеком го ангажираше White & Case како свој независен правен советник за целите на спроведувањето на интерната истрага. Последователно на ова, на 19 февруари 2007 година, Одборот на директори на Друштвото, врз основа на препораката на Одборот за ревизија на Друштвото и на Одборот за ревизија на Маѓар Телеком АД, донесе одлука за спроведување на независна интерна истрага во однос на одредени договори во Република Северна Македонија.

Врз основа на јавно достапните информации, како и информациите добиени од Маѓар Телеком, а коишто беа претходно обелоденети, Одборот за ревизија на Маѓар Телеком спроведе интерна истрага во однос на одредени договори поврзани со активностите на Маѓар Телеком и/или нејзините подружници во Црна Гора и во Република Северна Македонија кои вкупно изнесуваа повеќе од 31 милион евра. Поконкретно, интерната истрага испитуваше дали Маѓар Телеком и/или нејзините подружници во Црна Гора и во Република Северна

¹ Извор: НБРСМ “Најнови макроекономски показатели - Преглед на тековна состојба” октомври 2022 година

МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АД - СКОПЈЕ

Адреса „Кеј 13-ти Ноември“ број 6, 1000 Скопје, Р. Северна Македонија

Македонија извршиле плаќања коишто се забранети со законите или прописите на САД, вклучувајќи го и американскиот Закон за спречување на корумпирано однесување во странство (ФЦПА). Друштвото претходно ги обелодени резултатите од интерната истрага.

Одборот за ревизија на Маѓар Телеком го информираше Министерството за правда на САД („МП“) и Комисијата за хартии од вредност на САД („КХВ“) за интерната истрага. МП и КХВ започнаа истрага за активностите коишто беа предмет на интерната истрага. На 29 декември 2011 година, Маѓар Телеком објави дека склучи конечни спогодби со МП и КХВ за решавање на истрагите на МП и КХВ поврзани со Маѓар Телеком. Со спогодбите завршија истрагите на МП и КХВ. Маѓар Телеком ги објави клучните услови од спогодбата со МП и КХВ на 29 декември 2011 година. Поконкретно, Маѓар Телеком објави дека склучил договор за одложено гонење за период од две години („ДОГ“) со МП. ДОГ истече на 5 јануари 2014 година, а врз основа на барањето на МП доставено во согласност со ДОГ, Окружниот суд на САД за Источната област на Вирџинија, на 5 февруари 2014 година, ги отфрли обвиненијата против Маѓар Телеком.

Во врска со локалната истрага од страна на државните органи во Република Северна Македонија и претходно обелоденетата информација во Финансиските извештаи на Друштвото за претходните години, во првостепениот кривичен суд сè уште се води кривична постапка против поранешни менаџери на друштвото.

Немаме сознанија за било какви информации како резултат на барања од кое било регулаторно тело или други надворешни страни, освен како што е опишано погоре, од кои би можеле да заклучиме дека финансиските извештаи можат да бидат неточни, вклучувајќи ги и ефектите од можни незаконски дејства.